

СЕРЕДНІЙ ПОКАЗНИК УСПІШНОСТІ УЧНІВ, ЯК ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ (ДОСВІД ФРАНЦУЗЬКИХ КОЛЕЖІВ).

Віктор Литвиненко

(Умань, Україна)

Французькі педагоги працюють над тим, щоб середній бал успішності учнів точно відображав їхні досягнення. Вони вважають, що необхідно або дотримуватись принципу “хороший” чи “поганий” учень без жодного розмежування, або змінювати всю систему оцінювання.

Принцип середньої оцінки успішності учнів у системі середньої освіти Франції є лише частиною великої проблеми, яка впливає з плутанини при використанні шкали оцінювання. Фактично оцінювання від 0 до 20 являє собою шкалу інтервалів. Вона складається з нейтральної позначки – 0 і одиниці виміру – бал. 0 не є величиною абсолютною, так як він не означає повну відсутність знань. За диктант, наприклад, учень може отримати 0, написавши більше правильних ніж неправильних слів. За допомогою одиниці виміру (балу) у французьких установах середньої освіти проводяться обчислення успішності учнів, одним з яких є середні оцінки.

На практиці ж ця шкільна шкала частіше розглядається французькими вчителями як порядкова, а не як шкала інтервалів. Тобто, вона враховує лише переваги однієї учнівської роботи чи відповіді по відношенню до іншої. Звичайно, робота, оцінена у 20 балів сильніша за десятибальну роботу, але чи справді вона удвічі краща? Чи є суттєва різниця між 0 і 1, між 9 і 10, між 19 і 20? Чи зможе хтось визначити кількість знань, що відповідає оцінці 1 за двадцятибальною шкалою? Насправді, деякі оцінки мають психологічне значення, яке надає їм особливого статусу, наприклад: 0, 10 і 20. Отримавши 20 балів, учень може вважати себе за найрозумнішого серед усього загалу, якщо його середній показник 10 балів, то учень уже впевнений, що він не залишиться дублювати курс навчання, це надає впевненості у своїх силах. Якщо ж педагог поставить оцінку 0 (що відбувається на щастя дуже рідко), то

тим самим він може морально образити дитину, відбити у неї будь-яке бажання до навчання і навіть до життя.

Використання середнього балу породжує ще одну проблему: неприйняття до уваги еволюції показників якості знань. Наприклад, середній бал учня, який отримав оцінки 5, 10 і 15 є таким же як і в учня, оцінки якого - 15, 10 і 5. Цілком ймовірно, що наступного року вони навчатимуться по-різному, хоча їхні середні показники однакові. При переході учня до наступного класу чи продовженні навчання у іншому закладі освіти Франції адміністрація школи, враховуючи всі складності цього етапу, не вдається до суто технічних обчислень середніх показників рівня учнівських знань. Не лише загальний середній бал (менше 10, 10 чи більше) впливає на подальшу долю школяра. Велику у роль у прийнятті адміністративних рішень щодо навчання учня у французьких школах відіграє рада класу. Рада класу збирається періодично (раз чи два на триместр), щоб зробити якісніший і гуманніший висновок щодо орієнтації учня. Засідання відбуваються за присутності батьків, учителів-предметників та адміністрації навчального закладу. Учні також можуть брати участь у роботі ради.

Французькі викладачі знають як важко прийняти вірне рішення щодо подальшої долі учня, врахувати всі “за” і “проти”. У ході обговорень, які відбуваються на раді класу, можуть порушуватися також і питання міжособистісних стосунків учителів з учнями, питання участі батьків у навчальному процесі їх залучення до життя школи, тощо

Про надійність оцінювання можна говорити тоді, коли кілька учителів оцінили учнівську роботу однаково. Це ж саме можна сказати про учнівські роботи, при перевірці яких кілька вчителів визначили однаковий середній бал і однакове відхилення.

У французькій системі освіти під час практичної педагогічної підготовки до проведення оцінювання група вчителів, фахівці однієї дисципліни ставлять оцінки за серію учнівських робіт. Кожний учитель порівнює власні судження з думками колег стосовно правильності оцінювання. Потім фахівців

розподіляють парами, вимогливий і щедрий, і т.д.. Після кількох днів занять, критерії оцінювання і їх способи застосування учителями стабілізуються і погляди педагогів щодо оцінки учнівських досягнень починають співпадати.

Прихильником такої методики був також і британський науковець Д. Мате. Він вважав, що завдяки перевірці учнівської роботи кількома фахівцями зменшуються розбіжності при використанні ними шкали оцінювання знань учнів. Але автор відмічає, що існують складності втілення такої методики. Крім того, вона надто механічна й не містить пояснень.

У деяких країнах світу існує національний Комітет з Оцінювання, який опікується допомогою викладачам у застосуванні різних оцінювальних методик. Вчителі можуть надсилати до комітету оцінені ними шкільні роботи. Члени Комітету з Оцінювання їх аналізують і направляють назад у заклади середньої освіти, супроводжуючи зауваженнями, поясненнями й порадами. Працівники комітету також надсилають учителям у школи свої власні розробки стандартних вправ або завдань з того чи того предмета. Викладач пропонує їх учням свого класу і повертає у національний Комітет з Оцінювання, не перевіряючи. Роботи учнів оцінюються представниками вищезгаданого комітету автономно. Після цього учитель отримує інформацію про рівень знань його учнів по відношенню до середньостатистичного рівня знань загалу їх однолітків у межах однієї країни.

Список літератури:

1. Abernot, Y. Les méthodes d'évaluation scolaire: techniques actuelles et innovations. - Paris: Bordas, 1988. – p. 40.
2. Bardin, L. l'analyse de conteneue. - Paris : P.U.F., 1977.
3. Marchand, F. Evaluation des élèves et Conseil de classe. - Paris : Epi,1979.
4. Mather, D. et al. The C.S.E. A handbook for moderators. - London. : Collins, 1965.